

Nataliya Kazyuk

Karpaty to inny świat

Karpaty – cudowna, romantyczna i trochę melancholijna kraina, rozciągająca się na południowym zachodzie Ukrainy. Stanowi natchnienie dla malarzy, inspiracje dla pisarzy, twórców kina, jest bohaterem legend i piosenek. Ta ziemia również od setek lat chroni nasz Naród. Nie bez znaczenia jest występujące tam najczystsze powietrze i krystaliczna woda. Walory karpackiej przyrody cenią turyści ze wszystkich zakątków Europy.

Widok z Poloniny Wodolickiej. fot. Korystowicz Marcin

Góry Karpaty broniły żołnierzy OUN-UPA, zakonników i mieszkańców miast podczas wojen i katastrof. Pieczary w skalach pomagały odważnemu karpacciemu zbrojnikowi Aleksowi Doboszowi, który stał się bohaterem pieśni i legend huculskich, jako wzór dla wspaniałej męski opryszków. Obecnie jego imię nosi jedna z jaskiń. Legenda głosi, że Dobosz w pewnej pieczarze schował skarby. Ivan Kawaleridze poświęcił mu nawet film *Piosenka o Doboszu*, którego proces powstawania przerwała wojna. W 1960 roku scenariusz doczekał się realizacji, której nadano tytuł *Aleksa Dobosz*. Również Ignacy Chodkiewicz napisał powieść o tym watałce. Ukrainskie Karpaty

mają swoich specyficznych bohaterów, o których będziemy pamiętać jeszcze przez wiele stuleci.

Raj dla miłośników historii i legend

Karpaccza mitologia ma w sobie wiele z historii. W rzetelne fakty harmonijnie wplatają się opowieści, przechowywane przez rdzennych mieszkańców tych ziem. Jedną z bardzo znanych legend karpacczych traktuje o Górze Pikuj. Dawniej tam, w pewnej wsi mieszkała najpiękniejsza dziewczyna o imieniu Dajala. Czarowała swą pięknnością, było w niej coś przyciągającego, mistycznego. I choć setki chłopców pragnęły pojąć ją za żonę, ona z drwiną wszystkim odmawiała. W tym samym

czasie był Paweł, który był gęslarzem. On również był oczarowany jej urodą. Pewnego razu poprosiła, by przyszedł do jej domu i zagrał w nocy na gęslach. Wskazała mu drogę i zapewniła o wielkiej sympatii dla jego muzyki. Paweł pokonał wiele niebezpieczeństw, by dostać się do domu ukochanej. Gdy dotarł do celu i zaczął grać, nagle usłyszał głos. Nie była to jednak Dajala, ale nieznamy mężczyzna, który powiedział mu, że dziewczyna nigdy tu nie mieszkała. Wówczas młodzieniec zrozumiał, że został oszukany, a dziewczyna po raz kolejny dopuściła się zdradstwa. Bardzo zasmucony poszedł na Górę Pikuj, położył koło siebie gęśle i opuszczony zasnął. W kilka dni później ludzie znaleźli jego martwe ciało. Zrozumieli, że przyczyną śmierci stała się Dajala i wyklęli ją. Jezusa przez wiele lat, aż do starości nie znalazła ona miłości. Mówią, że do dziś chodzi tamtymi ścieżkami i oplakuje swój los. Odtąd miejscowi wierzchołek Góry nazywają gęslami, ze względu na pamięć o Pawle. Podobnych legend jest mnóstwo, a w wielu z nich ważną rolę odgrywają mistyczne, mitologiczne istoty.

Cienie zapomnianych przodków

Temat Karpat w literaturze podjął ukraiński pisarz Mychajło Kociubynski, który pomieszkałszy na huculskiej wsi, na tyle nasiąkł tamtą atmosferą, że napisał powieść *Cienie zapomnianych przodków*. Autor przez całe lato badał na huculskiej wsi Krzyworównia życie i obyczaje karpackiego narodu. Kraina ta zachwyciła pisarza. Będąc pod wrażeniem tych terenów w liście do Maksima Gorkiego napisał: „Huculi to bardzo oryginalny lud, o bogatej fantazji i swoistej psychice. Hucul, niczym poganin zamierzchłych czasów, spędza całe życie aż do śmierci na walce ze złymi duchami, zapelniającymi lasy, góry i wody. Chrystianizm wykorzystał on tylko dla upiększenia swego kultu pogańskiego. Ile tu pięknych podań, baśni, wierzeń, symboli!”. Książka powstała w niecały rok. Po latach doczekała się licznych przekładów. Na jej podstawie powstał także film. Autorem najnowszej realizacji filmowej pt.: *Cienie niezapomnianych przodków* jest Lubomyr Kobylczuk.